

Република Србија
УПРАВНИ СУД
9 Уж 301/22
Дана 18.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Вукашиновић, председника већа, Јасмине Минић и Мире Василијевић, чланова већа, са судским саветником Милицом Новаковић, као записничарем, одлучујући о жалби Коалиције Уједињени за победу Београда, поднетој преко овлашћених лица Владимира Обрадовића из Београда, Госпићка број 12 и Душана Динчића из Београда, Чакорска број 2а, изјављеној против решења Градске изборне комисије града Београда, број 013-502/22 од 12.04.2022. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 18.04.2022. године, у 19,00 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба СЕ ОДБИЈА.

Образложење

Ожалбеним решењем, донетим на 27. седници Градске изборне комисије одржаној дана 12.04.2022. године, у тачки 1. диспозитива, одбијен је као неоснован приговор Коалиције Уједињени за победу Београда, на гласање на бирачком месту број 17 у Београду, Градска општина Земун, док је тачком 2. диспозитива, констатовано да се решење објављује на веб - презентацији Републичке изборне комисије.

Жалбом поднетом непосредно Управном суду дана 14.04.2022. године у 16,20 часова, уређеној по налогу суда, поднеском примљеним дана 15.04.2022. године у 16 часова и 25 минута, жалилац оспорава законитост ожалбеног решења, са свих правних разлога. Указује да је Градска изборна комисија констатовала да се околност на коју се приговором указује не може сматрати неправилношћу током спровођења гласања која би била основ за подношење приговора из члана 57. Закона о локалним изборима. Такође је комисија констатовала да је записник о раду бирачког одбора уредан и да у изборном материјалу недостају примедбе чланова бирачког одбора које се истичу у приговору. Овакав став органа за спровођење избора је тенденциозан, правно неоснован и заснован на погрешној примени материјалног права. Наводи да је приговором указано да су за све

време трајања поступка гласања на бирачком месту број 17 у Градској општини Земун, као и за време утврђивања резултата гласања, на бирачком месту била присутна лица која нису била чланови бирачког одбора и која су заједно са председником бирачког одбора и појединим члановима бирачког одбора, испољавала агресију према чланици бирачког одбора испред изборне листе Уједињени за победу Београда. Додаје да није спорна чињеница да је чланица бирачког одбора Марија Обрадовић потписала записник о раду бирачког одбора, али је спорна чињеница да је Градска изборна комисија у образложењу оспореног решења констатовала да је записник о раду бирачког одбора уредан и да недостају примедбе о раду бирачког одбора. Из изјаве члана бирачког одбора Марије Обрадовић произлази да су на ток изборних радњи и радњи на утврђивању резултата гласања уложене примедбе које су приложене уз записник и ова чињеница је првобитно констатована у записнику о раду бирачког одбора са бирачког места број 17 у Градској општини Земун. На инсистирање члана бирачког одбора да јој се уруче примерци записника о раду бирачког одбора, председница бирачког одбора је исто одбила уз вређање члана бирачког одбора, да би тек касније, уз асистенцију полиције, записници били уручени али у истима је извршена преправка записника у рубрици број 15, тако што је реч ДА прецртана са парафом председнице бирачког одбора и заокружена паралелна рубрика и реч НЕ. Незаконита преправка и уништавање примедбе уз записник о раду бирачког одбора, говори управо супротно од онога што тврди доносилац оспореног решења, да су те примедбе заиста и сачињене у виду посебног прилога и да чине део записника о раду бирачког одбора и у овом случају изборног материјала. Цитира одредбе члана 105. Закона о избору народних посланика, које се сходно примењују на основу члана 8. став 1. Закона о локалним изборима, наводећи да су примедбе које сачињава најмање један од чланова бирачког одбора доказ да су се на бирачком месту десиле неправилности током спровођења гласања које могу бити од утицаја на спровођење избора и утврђивање изборних резултата. Подносилац приговора не треба да доказује да су наведене примедбе биле приложене уз записник бирачког одбора, већ исто треба орган за спровођење избора, јер је именовано чланове бирачког одбора којима је поверио овлашћења да спроводе изборне радње у име Градске изборне комисије, те је Градска изборна комисија била дужна да од бирачких одбора, којима је пренела своја овлашћења, прибави доказ да ли је примедба била приложена уз записник или не. Записник о раду бирачког одбора израђује се на прописаном обрасцу који се попуњава у шест примерака, први примерак записника доставља се изборној комисији, други истиче на бирачко место на јавни увид, док се преостала четири примерка уручују представницима изборних листа које су освојиле највећи број гласова на бирачком месту. У примерку записника који је уручен подносиоцу изборне листе од бирачког одбора јасно је убележена чињеница да постоји примедба као и незаконита преправка истог, што ствара обориву претпоставку да је иста приложена све док се не докаже супротно. Став Градске изборне комисије да подносилац приговора није указао на било какву неправилност у раду бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима на бирачком месту бр. 17 у Градској општини Земун, као и да је бирачки одбор на наведеном бирачком месту резултате гласања утврдио у свему у складу са законом и о томе сачинио уредан записник о раду бирачког одбора, крајње је тенденциозан и усмерен ка скривању стварних чињеница. Наиме, ако је члан бирачког одбора изнео да су на овом бирачком месту све време током гласања и непосредно након гласања, била присутна лица која немају права и дужности у вези са спровођењем избора, неспорно је да је радњама бирачког одбора повређен члан 98. став 3. тачка 1. Закона о избору народних посланика. Додаје да Устав Републике Србије у чл. 3. став 1. и 2. прописује да је владавина права основна претпоставка устава и почива на неутуђивим људским правима која се остварују слободним

и непосредним изборима, уставним јемствима људских и мањинских права, док се чланом 52. став 2. Устава РС гарантује да је изборно право опште и једнако, да су избори слободни и непосредни, а гласање је тајно и лично. Присуство лица на бирачком одбору која немају овлашћења у вези са спровођењем избора представља повреду начела слободе гласања и тајности гласања јер је бирач слободан да одлучи хоће ли и како ће гласати, те нико нема право да спречава или приморава бирача да гласа, да га позива на одговорност због тога што је гласао или што није гласао и да од њега тражи да се изјасни за кога је гласао. Слобода гласања је основно начело и правило изборног процеса и основана претпоставка владавине права и као таква је тековина демократског друштва и представља једну од гаранција слободног изражавања воље бирача. Предлаже да суд поништи решење Градске изборне комисије града Београда број 013-502/22 од 12.04.2022. године, којим је одбијен приговор изборне листе “Владета Јанковић-Уједињени за победу Београда” и да у спору пуне јурисдикције мериторно одлучи и поништи резултате гласања са бирачког места број 17 Градска општина Земун (у жалби погрешно означено бирачко место број 7 Градска општина Барајево) на изборима за одборнике Скупштине града Београда, те наложи расписивање поновних избора на том бирачком месту.

Поступајући по налогу Управног суда из решења број 9 Уж 301/22 од 15.04.2022. године, Градска изборна комисија града Београда је доставила Управном суду одговор на жалбу дана 16.04.2022. године у 17,45 часова, указујући да су списи предмета ове изборне ствари достављени Управном суду у предмету 20 Уж 290/22. У одговору на жалбу оспорава наводе из жалбе у целости, наводећи да је решење 013-502/22 од 12.04.2022. године, законито и у свему остаје код навода из образложења ожалбеног решења, са предлогом да се жалба одбије као неоснована.

Одлучујући о поднетој жалби, која је допуштена, благовремена и изјављена од стране овлашћеног лица, налазећи да погрешно означавање броја бирачког места у тач. 2. петитума жалбе, представља очигледну омашку приликом израде жалбе, која имајући у виду наводе жалбе, ожалбеног решења и приговора, као и све списе ове изборне ствари, не спречава поступање суда, Управни суд је на основу одредбе члана 97. став 1., а у вези са одредбом члана 85. став 1. Закона о локалним изборима (“Службени гласник РС”, број 14/22), оценом навода жалбе, одговора на жалбу и достављених списа ове изборне ствари, који су здружени након доношења одлуке у предмету 20 Уж 290/22, нашао да жалба није основана.

Из списка предмета и образложења ожалбеног решења, произлази да је жалилац дана 06.04.2022. године, у 19,37 часова, Градској изборној комисији града Београда, преко овлашћеног лица, поднео приговор због неправилности током спровођења гласања на изборима за одборнике Скупштине града Београда, који су одржани 03.04.2022. године, на гласање на бирачком месту број 17 у Београду Градска општина Земун. У приговору се наводи да је на предметном бирачком месту, др Марија Обрадовић, члан бирачког одбора испред Коалиције Уједињене опозиције Србије, уз записник поднела примедбу, али јој је онемогућено да исту унесе од стране председнице бирачког одбора што се види из записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине града. У рубрици 15 прво је уписано ДА, да би у другој рубрици председница бирачког одбора уписала НЕ и парафирала својим потписом. Како се чланица бирачког одбора није сагласила са записником о раду бирачког одбора у који није била унета примедба, именована није ни потписала записник. Такође је на бирачком месту затечено

лице које није члан бирачког одбора и које је све време био присутан гласању, а председница бирачког одбора је тек након интервенције полиције дала записнике о раду др Марији Обрадовић, чиме је повређен члан 98. и 105. Закона о избору народних посланика о забрани задржавања лица на бирачком месту која немају права и дужности на бирачком месту као и неистинито уношење података у записник о раду и мењање садржине истог. Уз приговор је приложена писана примедба др Марије Обрадовић, за бирачко место број 17, ОШ “Лазар Саватић”, Кеј ослобођења бр. 27, Земун, у којој су детаљно описане наведене неправилности. На основу свих навода, подносилац приговора је предложио поништавање гласања и понављање гласања на бирачком месту број 17 Градска општина Земун.

Градска изборна комисија је, претходно испитујући приговор у смислу одредбе члана 162. став 1. Закона о општем управном поступку (“Службени гласник РС”, број 18/16 и 95/18-аутентично тумачење), а у складу са одредбом члана 8. став 2. Закона о локалним изборима, утврдила да је приговор благовремен, дозвољен и изјављен од стране овлашћеног лица. Поводом навода из приговора, Градска изборна комисија је цитирајући одредбу члана 56. став 1. Закона о локалним изборима, а увидом у изборни материјал са овог бирачког места, утврдила да је примљен уредно попуњен записник о раду бирачког одбора са наведеног бирачког места, са потпуним и логичко-рачунски исправним резултатима гласања, који су потписали чланови или заменици чланова бирачког одбора, укључујући и др Марију Обрадовић, именовану у састав бирачког одбора на предлог подносиоца изборне листе “Владета Јанковић-Уједињени за победу Београда”, који се у смислу одредбе члана 92. Закона о локалним изборима сматра и представником коалиције која је подносилац приговора у предметном бирачком одбору. С тим у вези, констатовано је да је бирачки одбор на бирачком месту број 17 Градској општини Земун утврдио резултате прописане чланом 105. Закона о избору народних посланика, чије се одредбе, на основу члана 8. став 1. Закона о локалним изборима, сходно примењују и на локалне изборе у питањима која Законом о локалним изборима нису посебно уређена, те да нису испуњени законом прописани услови да се донесе решење којим би се избори поништили, уз констатацију да у изборном материјалу недостају примедбе чланова бирачког одбора које се у приговору истичу. Градска изборна комисија је посебно констатовала да је чланом 57. став 1. Закона о локалним изборима, прописано да подносилац проглашене изборне листе, има право да у року од 72 часа од затварања бирачког места поднесе приговор на гласање на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања, у вези са чиме је констатовано да се на спровођење гласања на бирачком месту на локалним изборима, сходно примењују одредбе Одељка 3 Закона о избору народних посланика “Гласање на бирачком месту”, док су питања у вези са утврђивањем резултата гласања и сачињавањем, односно попуњавањем записника о раду бирачког одбора уређена Одељком 4 “Утврђивање резултата гласања на бирачком месту” истог закона. У складу са свим изнетим, а имајући у виду да подносилац приговора није указао на било какву неправилност у раду бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за одборнике Скупштине града Београда на бирачком месту број 17 у Градској општини Земун, као и чињеницу да је бирачки одбор на наведеном бирачком месту, резултате гласања утврдио у свему у складу са законом и о томе сачинио уредан записник о раду бирачког одбора, Градска изборна комисија је закључила да нема основа за закључак да је на бирачком месту број 17 у Градској општини Земун, учињена било каква неправилност која би била од утицаја на законитост изборног поступка, због чега се приговор треба сматрати неоснованим, у складу са чиме је донета одлука, као у диспозитиву ожалбеног решења.

Одредбом члана 8. став 1. Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС", број 14/22) прописано је да се одредбе закона којим се уређује избор народних посланика сходно примењују и на локалне изборе у питањима која овим законом нису посебно уређена.

Одредбом члана 56. став 1. Закона о локалним изборима прописано је да изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту ако утврди: 1) да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су изашли на изборе; 2) да је бирачки одбор омогућио да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка; 3) да у гласачкој кутији нема контролног листа, односно да контролни лист није попуњен или да га није потписао први бирач и бар један члан бирачког одбора; 4) да је збир броја неупотребљених гласачких листића и број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја гласачких листића које је примио бирачки одбор.

Одредбом члана 57. став 1. Закона о локалним изборима прописано је да подносилац проглашене изборне листе има право да у року од 72 часа од затварања бирачког места поднесе приговор на гласање на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања.

Одредбом члана 98. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", број 14/22) прописано је да је бирачки одбор дужан да одржава ред на бирачком месту (став 1); ако се наруши ред на бирачком месту, бирачки одбор може да прекине гласање док се ред не успостави (став 2); ред на бирачком месту сматра се нарушеним нарочито онда када се на бирачком месту или непосредно испред бирачког места, између осталог: употребом мобилног телефона и других средстава за везу неовлашћено дају обавештења о дешавањима на бирачком месту, а нарочито о томе која лица су изашла, односно нису изашла на изборе, праве спискови бирача који су изашли или нису изашли на изборе ван службене евиденције у изводу из бирачког списка (став 3. тач. 3. и 4); чланови бирачког одбора који су задужени за извод из бирачког списка могу на посебном листу папира да уписују цртицу за сваког бирача који је изашао на изборе и на тај начин воде евиденцију о излазности (став 4).

Одредбом члана 105. Закона о избору народних посланика, прописано је да бирачки одбор у записник о раду бирачког одбора уноси: број бирача који су уписани у извод из бирачког списка, број бирача који су изашли на изборе, број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији, број неважећих гласачких листића, број важећих гласачких листића и број гласова који је добила свака изборна листа (став 1.). Записник о раду бирачког одбора садржи и друге чињенице значајне за ток и утврђивање резултата гласања на бирачком месту, укључујући податке о времену када је отворено и затворено бирачко место, о провери исправности гласачке кутије и попуњавању и потписивању контролног листа, о провери да ли је гласачка кутија све време била исправна и запечаћена и да ли је пронађен контролни лист, о евентуалном прекиду гласања и нарушавању реда на бирачком месту, као и примедбе чланова бирачког одбора (став 2.). Записник о раду бирачког одбора потписују чланови бирачког одбора, односно њихови заменици (став 3.).

Код оваквог чињеничног и правног стања ствари, а имајући у виду цитиране одредбе наведених закона, према оцени Управног суда, правилно је одлучила Градска изборна комисија када је у правилно спроведеном поступку одлучивања, одбила приговор подносиоца, дајући за своју одлуку јасне и на закону засноване разлоге. Ово стога што је, и по оцени суда, навод приговора да је др Марија Обрадовић испред изборне листе “Владета Јанковић-Уједињени за победу Београда” изјавила примедбе и одбила да потпише записник, није довољан да би се могло закључити да је на бирачком месту 17 Градске општине Земун, дошло до таквих неправилности, које могу довести до поништавања гласања на наведеном бирачком месту. Ово посебно, што је, увидом у оригинал Записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине града Београда (Образац СГБРГ-2/22) на бирачком месту број 17 Земун утврђено је да је у рубрици 15, која гласи : “Да ли су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту (*Ако су чланови бирачког одбора имали примедбе, потребно је да их наведу у посебном прилогу који је саставни део овог записника*)”, заокружено: ДА, што је прецртано и у следећој рубрици заокружено: НЕ, а коју исправку је парафирала председница бирачког одбора. Увидом у достављени изборни материјал суд је утврдио да се у истом не налази прилог односно примедба на ток гласања на који се указује наводима поднетог приговора и који је приложен уз исти. Из наведеног Записника, такође, произилази да су у свим рубрикама унети подаци, број гласова који је добила свака изборна листа, као и да је Записник потписан од стране председника и чланова бирачког одбора, међу којима и Марија Обрадовић, што даље јасно упућује на то да чланови бирачког одбора, нису имали примедбе на поступак спровођења гласања на наведеном бирачком месту. Садржина оригиналног Записника о раду бирачког одбора у потпуности одговара садржини копије истог Записника, који је уз жалбу доставио жалилац. Притом, суд указује на то да било каква примедба сама по себи не може за последицу имати поништавање гласања, већ такву последицу може да произведе примедба, која указује на неправилности у току гласања, које су такве природе да могу утицати на резултате гласања, али такве примедбе морају бити поткрепљене адекватним доказима и/или аргументима, а не паушалним и описно датим тврдњама. Имајући у виду да је изборни процес дефинисан законом и стога формалан у свим фазама у којима се проводи, да у свакој фази закон прописује могућност побијања изборних радњи, при чему је током спровођења гласања, као и након завршетка гласања, закон прописао могућност изјављивања правних средстава и прописао разлоге за поништај гласања по службеној дужности, као и по приговору овлашћених подносилаца, уколико наводи приговора указују на такве неправилности, да могу довести до поништаја гласања на бирачком месту (бирачким местима), суд налази да наведени разлози у приговору, који су поновљени и у жалби, не могу довести до другачије одлуке у овом изборном спору.

Суд је ценио наводе жалбе, којима се указује на повреду одредбе члана 98. Закона о избору народних посланика, али је ове наводе оценио као неосноване, јер из достављеног изборног материјала не произлази да је пријављено нарушавање реда на бирачком месту присуствовањем лица која нису чланови бирачког одбора, нити да је од стране тих лица испољавана агресија. Имајући у виду да у Записнику о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор одборника Скупштине града Београда на бирачком месту 17 у ГО Земун од 03.04.2022. године, није наведено да је бирачки одбор прекинуо гласање док се евентуално нарушени ред у току гласања успостави, а на шта је имао право у смислу цитиране одредбе члана 98. Закона о избору народних

посланика, то суд налази да наведени разлози у приговору, који су поновљени у жалби, не могу довести до другачије одлуке у овом изборном спору, те да је Градска изборна комисија правилно утврдила да на наведеном бирачком месту није учињена било каква неправилност која би била од утицаја на законитост изборног поступака.

Управни суд је, такође, оценио као неоснован навод подносиоца жалбе да је на Градској изборној комисији да доказује постојање писане примедбе, будући да подносилац приговора, и поред извршене контроле изборног материјала и сачињавања извештаја од стране надлежних органа у циљу провере правилности гласања на овом бирачком месту и утврђивања да на истом није било неправилности, и даље тврди да постоји писана примедба, па је у ситуацији када је у записнику констатовано да на бирачком месту, није било примедби, жалилац дужан да докаже постојање евентуалних примедби у писаном облику, као и њихово евентуално скривање, при чему су релевантним општим актима, прописана правна средства и поступци, који се у циљу заштите изборног права могу искористити од стране учесника изборног процеса и у вези са оваквим тврдњама, на које указује подносилац жалбе.

Управни суд је имао у виду захтев подносиоца жалбе да суд мериторно реши ову изборну ствар, односно да поништи изборе, али је нашао да за овакав начин одлучивања у конкретном случају нису испуњени услови из члана 87. став 2. Закона о локалним изборима, с обзиром да је жалбу одбио.

Са изнетих разлога, Управни суд је применом одредби члана 40. став 1. и 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" бр. 111/09), које се сходно примењују на основу одредбе члана 8. став 3. Закона о локалним изборима, одлучио као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

дана 18.04.2022. године у 19,00 часова, 9 Уж 301/22

Записничар
Милица Новаковић, с.р.

Председник већа-судија
Јасминка Вукашиновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

МН

39 JM

